

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33909
Nom: Història Crítica del Cinema Espanyol
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1006 - Grau en Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1006 - Grau en Història de l'Art	Art contemporani i mitjans audiovisuals	OPTATIVA

COORDINACIÓ

ARENAS ORIENT CARLOS JAVIER

RESUM

Amb l'estudi de Història del cinema espanyol, igual que amb altres arts, es pretén oferir una panoràmica de l'evolució de la nostra producció cinematogràfica, procurant observar amb major deteniment aquells períodes, tendències o autors que van marcar les fites fonamentals de la seva trajectòria. No es volgués esbiaixar la importància del documental, el reportatge, el cinema d'animació, el curtmetratge o les sèries de TV, sobretot avui, quan les noves tecnologies i suports faciliten la seva anàlisi i visionat; tampoc dels avanços tècnics que van permetre la seva consolidació com un modern llenguatge, autònom i específic, malgrat les múltiples connexions amb altres disciplines. Però el temps disponible obliga a una imprescindible selecció que permeti un acostament real i ponderi el molt i bé que alberga aquest ampli conjunt, allunyant-se de les visions pessimistes d'èpoques anteriors i relacionant-ho amb el que ocorria en l'exterior.

CONEXIEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No hi ha requisits previs per cursar l'assignatura.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1006 - Grau en Història de l'Art

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diversos contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar diferents metodologies a l'anàlisi integral de l'obra d'art

Aplicar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesi, realització de síntesi i formulació ordenada de conclusions

Aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'Història de l'Art

Assumir la motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional

Capacitat d'anàlisi i de síntesi a partir de la informació procedent dels diversos continguts de la història d'art i la seua aplicació en l'activitat professional.

Capacitat de treball en equip i d'integració en equips multidisciplinaris d'altres àrees de coneixement

Capacitat per a elaborar i presentar de manera oral o escrita projectes de gestió relacionats amb les activitats professionals pròpies de la Història de l'Art

Capacitat per a elaborar i transmetre continguts, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Capacitat per a interpretar l'entorn a partir de l'anàlisi, observació i deducció de la informació procedent d'obres artístiques produïdes al llarg de la història

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics adquirits a través d'un raonament crític aplicat a l'anàlisi i la valoració d'alternatives.

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics a futures situacions professionals, mitjançant l'organització i la planificació adequades dels continguts de la història de l'art.

Capacitat per a reconèixer la diversitat i multiculturalitat a través del coneixement i estudi d'altres cultures

Capacitat per a resoldre problemes que es presenten en l'exercici professional com a historiador/a de l'art o com a gestor/a del patrimoni

Capacitat per a reunir i interpretar dades rellevants i emetre judicis que incloguen una reflexió sobre els aspectes de la producció artística en les seues diferents facetes

Capacitat per presentar i exposar oralment i per escrit projectes de gestió i de discussió de tots els camps d'actuació de la història de l'art.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Coneixement de l'art Contemporani

Coneixement de l'art contemporani.

Coneixement de la bibliografia actualitzada, anàlisi crítica d'aquesta, i capacitat per realitzar una síntesi a partir d'un posicionament crític.

Coneixement de la història del Cinema i d'altres mitjans audiovisuals

Coneixement del cinema i altres mitjans audiovisuals.

Coneixement de les principals bases de dades i fonts bibliogràfiques especialitzades

Coneixement dels diferents llenguatges, procediments, i tècniques de producció artística al llarg de la història

Conèixer i comprendre, des de l'àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diverses necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diverses activitats realitzades.

Desenvolupar l'aprenentatge autònom i les habilitats necessàries que afavorisquen les relacions interpersonals

Elaborar estats de la qüestió a partir de la informació procedent de la documentació relativa a les obres artístiques

Emprar adequadament la terminologia i el vocabulari tècnic de la història de l'art

Expressar-se correctament, tant de forma oral com escrita, en qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Expressar-se de manera oral i escrita en la llengua pròpia.

Interpretar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art, aplicant els coneixements instrumentals de la Història de l'Art

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Recognizing the importance of continuing education in order to update knowledge and contribute to the

advancement of the humanities

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Valorar la producció artística sota la perspectiva de sostenibilitat i igualtat entre les persones, que contribuïska al desenvolupament dels valors democràtics i de la cultura de la pau

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Estat de la qüestió del cinema espanyol. Prejudicis, tòpics i problemàtiques en abordar el cine espanyol. Percepció dins i fora.
2. Cinema espanyol contemporani. Quota de pantalla. Els premis Goya. Cinema espanyol al segle XXI.
3. Època silent. Presentació i difusió del cinematògraf (1896-1911). Pioners espanyols i valencians. Hegemonia barcelonina i relleu madrileny (1911-1929). Les avantguardes. Luis Buñuel.
4. Època sonora. El cinema de la II República. La transició al sonor. El naixement de la indústria. Els èxits de CIFESA. La Guerra Civil espanyola (1939-1939).
5. Els anys de l'autarquia (1939-1950). Els instruments de control i protecció. Una idea d'Espanya. Edgar Neville i la comèdia espanyola.
6. Continuisme i dissidència (1951-1960). L'impuls regenerador. Bardem, Berlanga, Ferreri. Les Converses de Salamanca.
7. Els feliços seixanta. El retorn de Buñuel. García Escudero i el Nou Cinema Espanyol. El landisme. Carlos Saura: del realisme a la metàfora.
8. Del tardofranquisme a la democràcia (1969-1982). El cinema de la transició: Mario Camus, Víctor Erice.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	15,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	5,00
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	95,00

METODOLOGIA DOCENT

El desenvolupament de l'assignatura es desenvoluparà a partir dels punts següents:

a) 3 hores de classes presencials: Lliçons teòric pràctiques impartides pel professor a través de mitjans audiovisuals en què s'exposen els aspectes essencials de la matèria i s'acompanyen amb una bibliografia específica. Per seguir-les cal preparar lectures de diferents materials que es facilitaran a l'estudiant.

b) Assistència a seminaris o altres activitats.

c) Assistència a tutories programades o en horari d'atenció a l'alumne.

pan>

AVALUACIÓ

Prova final 60%

Pràctiques, treballs o activitats complementàries 40%

Per a aprovar l'assignatura és necessari que la qualificació de la prova final siga com a mínim de 4 punts sobre 10.

Per a la segona convocatòria es mantindran els mateixos requisits.

Ús de la IA

En relació amb quin ús es pot fer de la IA en els treballs de Fi de Grau, Fi de Màster o Tesis Doctorals i per a la declaració responsable d'ús de la IA, veure la "Guia d'actuació per a l'ús responsable de la intel·ligència artificial (IA) en les activitats docents i d'avaluació a la Universitat de València", al següent link: https://www.uv.es/graus/normatives/Guia_actuacio_IA_UV.pdf

BIBLIOGRAFIA

Bàsiques

- BENET, Vicente: *El cine español: una historia cultural*. Barcelona: Paidós, 2012.
- GUBERN, Román, MONTERDE, José Enrique, y otros: *Historia del cine español*. Madrid: Cátedra, 2009.
- SÁNCHEZ NORIEGA (ed.): *Cine español en la era digital: emergencias y encrucijadas*. Barcelona: Laertes, 2020.

Complementàries

- AA.VV.: *Escritos sobre cine español. 1973-1987*. Valencia: Filmoteca de la Generalitat Valenciana, 1989.
- AA.VV.: *Historia del cine valenciano*, dir. por J.I. Lahoz. Valencia: Editorial Prensa Valenciana, S.A., Levante-EMV., 1991.
- AA.VV.: *Historia general del cine*, XII vols. Madrid: Cátedra, 1995-1998.
- AA.VV.: *Historia del cortometraje español*. Festival de Cine de Alcalá de Henares / Filmoteca de la Generalitat Valenciana, 1996.
- BUÑUEL, Luis: *Mi último suspiro*. Barcelona: DeBolsillo, 2006.
- CAPARRÓS LERA, José María: *El cine español de la democracia. De la muerte de Franco al cambio socialista (1975-1989)*. Barcelona: Anthropos, 1992.
- CAPARRÓS LERA, José María: *El cine republicano español (1931-1939)*. Barcelona: Dopesa, 1977.
- CAPARRÓS LERA, José María: *Historia crítica del cine español (Desde 1897 hasta hoy)*. Barcelona: Ariel, 1999.
- CASTRO DE PAZ, José Luis: *Los turbios años cuarenta en el cine español (1939-1950)*. Barcelona: Paidós, 2002.
- FAULKNER, Sally: *Una historia del cine español: cine y sociedad, 1910-2010*. Frankfurt am Main: Vervuert Verlagsgesellschaft, 2017.
- GARCÍA FERNÁNDEZ, Emilio C.: *El cine español entre 1896 y 1939. Historia, industria, filmografía y documentos*. Barcelona: Ariel, 2002.
- GUBERN, Román: *La censura. Función política y ordenamiento jurídico bajo el franquismo (1936-1975)*. Barcelona: Península, 1981.
- GUBERN, Román: *Cine español en el exilio (1936-1951)*. Barcelona: Lumen, 1976.
- GUBERN, Román: *El cine español durante la guerra civil*. Barcelona: Lumen, 1977.

- GUBERN, Román: *El cine sonoro en la II República (1929-1936)*. Barcelona: Lumen, 1977.
- HEREDERO, Carlos F.: *Las huellas del tiempo. Cine español, 1951-1961*. Valencia: Filmoteca Española / Filmoteca de la Generalitat Valenciana, 1993.
- MARSCH, Steven: *El cine español contra sí mismo: cosmopolitismo, experimentación, militancia*. Madrid: Cátedra, 2022.
- LOSILLA, Carlos (ed.): *El cine deseado: 10 directoras españolas del siglo XXI*. Madrid: ECAM, 2023.
- MARTÍNEZ TORRES, Augusto: *El cine español en 119 películas*. Madrid: Alianza, 1997.
- MONTERDE, José Enrique: *Veinte años de cine español (1973-1992). Un cine bajo la paradoja*. Barcelona: Paidós, 1993.
- PÉREZ PERUCHA, Julio (ed.): *Antología crítica del cine español, 1906-1995*. Madrid: Cátedra/Filmoteca Española, 1997.
- SÁNCHEZ NORIEGA, José Luis: *Historia del Cine. Teoría y géneros cinematográficos, fotografía y televisión*. Madrid: Alianza, 2002.
- SEGUIN, Jean-Claude: *Historia del cine español*. Madrid: Acento Editorial, 1995.
- YARZA, Alejandro: *Tras las lágrimas del franquismo: creación y destrucción de la estética kitsch en el cine español*. Valencia: Shangrila, 2024.